

## Fietsen in Overijssel

BEKIJK DEZE ROUTE OOK IN ONZE GRATIS APP [landschapoverijssel.nl/wandeleninoverijssel](https://landschapoverijssel.nl/wandeleninoverijssel)



### Tubbergen: Vlinderpunten Noord (Noord Twente)

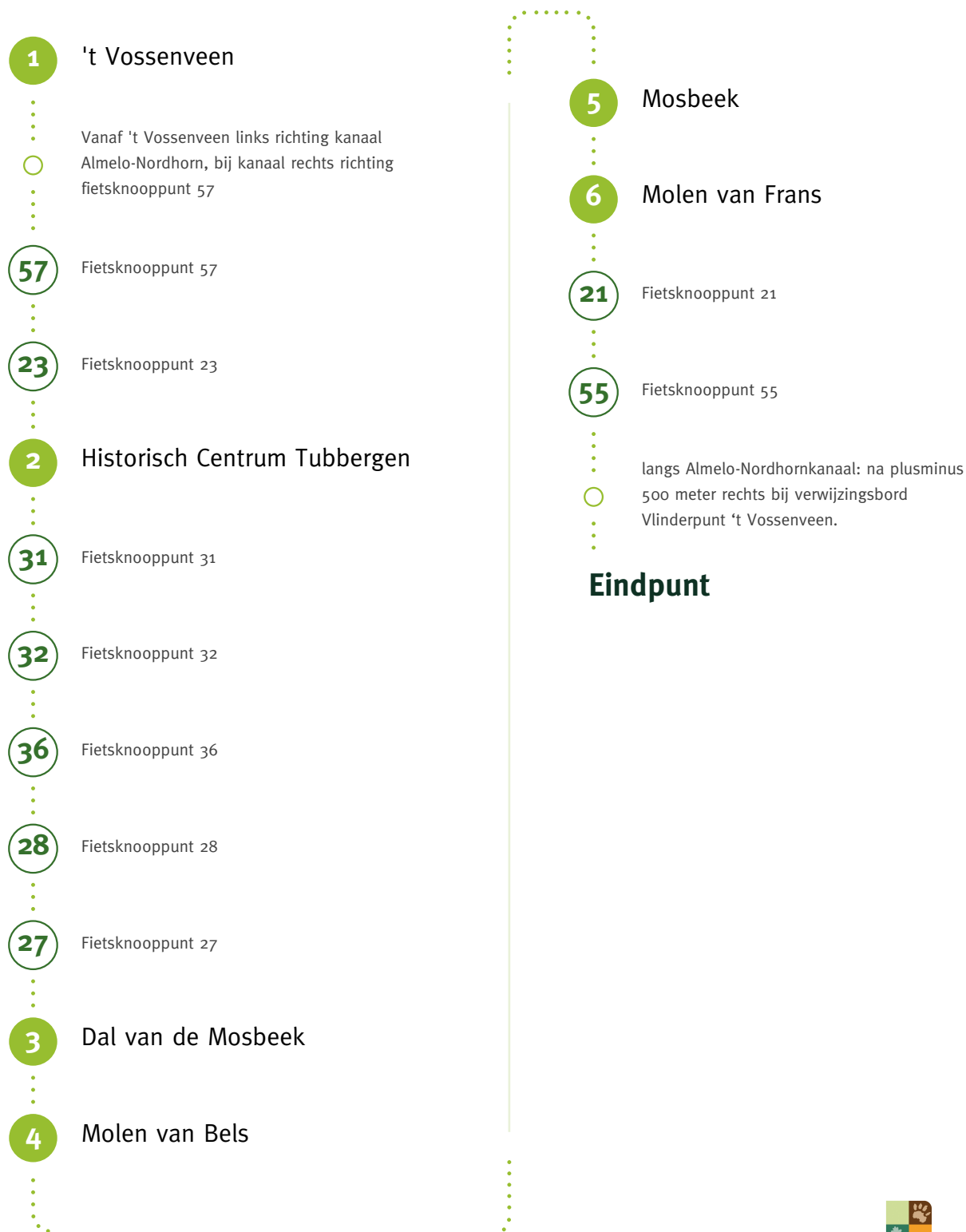
**Fietsroute: 33 km**

**Korte introductie** Zie je in Noordoost-Twente een rode vlinder? Stop dan even, want de vlinders staan op bijzondere plekken. Ze zijn leuk om te bezoeken en je hoort er alles over Noordoost-Twente. Deze route gaat langs 3 vlinderpunten: Galerie 't Vossenveen, Tubbergen en bezoekerscentrum Dal van de Mosbeek.

Verantwoording: Route gemaakt door Vlinderpunten Noordoost-Twente.

## Tubbergen: Vlinderpunten Noord (Noord Twente)

Hoe kom ik bij het startpunt? Startpunt: 't Vossenveen, Postweg 3, 7665 SW Albergen  
Parkeergelegenheid, horeca en fietsenoplaadpunt aanwezig.



# Tubbergen: Vlinderpunten Noord

Fietsroute: 33 km

1

## 't Vossenveen



### Galerie & beeldentuin

't Vossenveen is een centrum voor kunst, cultuur & ambacht. In de tuin vind je verrassende beelden en binnen kun je terecht voor wisselende exposities van verschillende kunstenaars, maar ook voor een kopje koffie of lunch.

### Werkplaats

Wat niet iedereen weet is dat 't Vossenveen ook een mooie werkplaats heeft, waar Alwin Bekhuis stalen objecten zoals lampen en meubels, op ambachtelijke manier vormgeeft. De beeldentuin en galerie zijn vrij van entree en elke vrijdag, zaterdag en zondag van 11 tot 17 uur open voor publiek.

### 18 okt: Vlinderroute fietsdag

Openstelling smederij, verhaal van Frans Broekhuis over Twentse geveltekens, zang van Anja Lankamp, verkoop van sjaals door Avelijn, gemaakt door mensen met een beperking, een kunstwerk op de vijver met cellomuziek, en tot slot sierraden van Phool Chand.



2

## Historisch Centrum Tubbergen



### Historisch centrum Tubbergen

Het centrum van Tubbergen ademt de sfeer van traditie en Twentse gezelligheid. Jaarlijks bezoeken duizenden mensen Tubbergen, o.a. tijdens het glaskunst evenement Glasrijk Tubbergen en het Internationale Concours Hippique in Geesteren.

> ontdek meer op de volgende pagina

### Raadhuis, kerken en standbeeld

Hier vlakbij zie je ook 't Oale Roadhoes, de St. Pancratius Basiliek en de Hervormde kerk. Ook op loopafstand: het standbeeld voor de in Tubbergen geboren priester/dichter/staatsman Dr. Herman Schaepman (1844-1903), in 1927 op het hoogste punt van de Tubberger Es geplaatst aan de Almeloseweg.

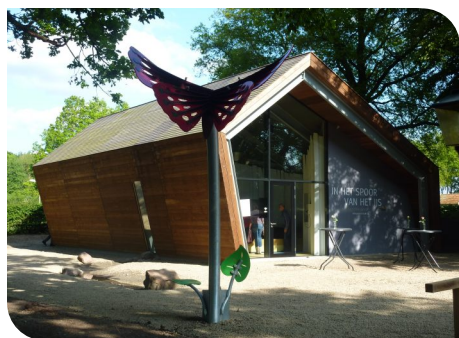
### 18 okt: Vlinderpunten fietsdag

Bezoek de glasexposities in het Educatief Centrum CHIEC (Raadhuisplein 4 met VVV en Bibliotheek) van Alex de Witte en Hanneke Barendrecht. Of bekijk de glas in lood ramen van vijf generaties Nicolas in de St. Pancratiusbasiliek.



3

## Dal van de Mosbeek



### Bezoekerscentrum

Welkom in het Dal van de Mosbeek! Neem een kijkje in het (onbemande) bezoekerscentrum 'Ijs en Es' van Landschap Overijssel. Hier wordt op beeldende wijze het verhaal van de ontstaansgeschiedenis van het Dal van de Mosbeek verteld. Vanaf dit punt starten ook verschillende wandelingen.

### Kracht van het ijs

Na de IJstijd stuwde het ijs de grondlagen in Twente met enorme kracht voor zich uit. De vorm van dit gebouw beeldt de kracht van het ijs uit. Binnen vind je informatie over het ontstaan en de vroege bewoning van dit deel van Twente, een gebied waar veel prehistorische vondsten zijn gedaan.

### 18 okt: Vlinderpunten fietsdag

De molenaars laten zien hoe de Molen van Belsen draait en beantwoorden al je vragen over het maalproces tussen 13.00 en 17.00 uur. Of loop via het mooie Molenpad naar de Molen van Frans en kijk binnen hoe alles werkt.

> ontdek meer op de volgende pagina



## Molen van Bels

### De watermolen van Bels

De watermolen van Bels is een van de drie watermolens die vroeger langs de Mosbeek stonden. Tegenwoordig kun je hier lekker eten (oa pannenkoeken) en drinken in het restaurant. Bij mooi weer genieten van het terras aan de molenkolk. In een bijgebouw kunt u een tentoonstelling over Overijsselse molens bekijken.



### Papier

In 1725 is de watermolen, een zogenaamde bovenslagmolen op de Mosbeek gebouwd. Oorspronkelijk was het een papiermolen. Oude lommen werden er fijngestampt in bakken water. Vijf hamers sloegen op de in water gedrenkte lommen. Het vieze water werd afgevoerd, en schoon water werd in de bakken gelaten. Zodra de stof schoon was, werd de watertoevoer gestopt en werd de witte vezelpap tot papier verwerkt. De papierenvellen werden gedroogd op de droogzolder.

### Cichorei

Vanaf het midden van de 19e eeuw bracht het papier niet meer voldoende geld op. Handelsoorlogen en -embargo's zorgden ervoor dat de import van koffie stil kwam te liggen, echte koffie was nauwelijks verkrijgbaar en hartstikke duur. De Duitse arts Werlhoff had echter cichorei als koffiesurrogaat ontdekt en van deze oplossing werd ook in Twente veelvuldig gebruik gemaakt. Aan de rechteroever van de Mosbeek werd een nieuw molengebouw gebouwd tegenover de bestaande papiermolen, met het doel om cichorei te malen.

### Graan

In 1860 werd de papiermolen opgeheven en een korenmolen gebouwd. Nog altijd kunt u op de derde zondag van de maand met eigen ogen zien hoe de molen werkt, tijdens de maalzondag.



> ontdek meer op de volgende pagina

## Mosbeek



### Allemaal stroompjes en bronnetjes

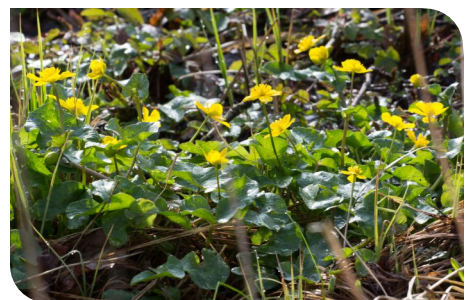
Dit beekje is de naamgever van het gebied. Het Dal van de Mosbeek is van oorsprong een nat gebied. Dit komt door de bijzondere gelaagdheid en de samenstelling van de bodem. Deze bestaat uit een afwisseling van zand, grind en leem. Op veel plekken op en rond de heuvels komt spontaan water uit de bodem opwellen. Dit kwelwater kan moeilijk wegzakken door de lemige bodem en vormt daardoor kleine stroompjes. Op sommige heuvels is het natter dan in de dalen.

### De Mosbeek

Uiteindelijk zakt dit water, vaak in minibeeekjes, af naar de laagst gelegen delen, waar het uitkomt in de Mosbeek. Een bijzondere verschijning langs de Mosbeek is de grote gele kwikstaart. Deze opvallende knalgele vogel pikt insecten langs de beek weg.

### Bloemen

In het voorjaar bloeien hier de opvallende dotterbloemen met de prachtige gele schoteltjes. Langs de houtwallen vind je de bosanemonen die witte tapijtjes vormen. In dezelfde periode begint ook het goudveil te bloeien. Deze zeldzame plant komt verspreid in het dal voor en groeit langs de natte beekoevers en zompige bronbossen. Plantenkenners knielen er graag voor neer, want in Nederland is het een zeldzaamheid. Daar waar het groeit kan het flinke oppervlakten bedekken.



> ontdek meer op de volgende pagina

## Molen van Frans



### De watermolen van Frans

In 1711 is de watermolen van Frans gebouwd als papiermolen. De onderslagmolen klopte (of sloeg) met hamers tot 1870 lompen en linnen tot pulp. Van de vezelpap werd papier gemaakt. Met de hand werden vellen papier gescheept en op de droogzolder gedroogd.



### Opa Frans

In 1870 werd de molen verkocht aan boer Bernard Frans, ook wel opa Frans genoemd, die er de eerste honderd jaar geen papier meer mocht maken. Hij verbouwde de molen tot korenmolen. Om het rendement van de molen te vergroten werd de molen tot bovenslagmolen verbouwd en werd de molenkolk aangelegd.

### Bakker

In 1911 werd de molen uitgebreid met een bakkerij. De kleinzoon van Opa, Gerrit Frans, buitte de aandrijvende kracht van de molen ten volle uit. Hij liet er een slijpsteen, een cirkelzaag, een gierpomp, een jakobsbladder, een dorsmachine, een deegmachine en de wasmachine van zijn vrouw op draaien.

### Automatische wiegenschudder

Hoewel het een prachtig verhaal is, liet hij er de wieg van zijn kind niet op schommelen, vertelt de schoondochter. Gerrit had ooit gezegd dat ook dit te realiseren was, en dat praatje is blijven hangen. Uiteindelijk kon hij het onderhoud niet meer aan en na enige jaren stilstand (de kammen waren versleten) verkocht hij in 1962 de molen aan de Stichting "Het Overijssels Landschap"

> ontdek meer op de volgende pagina





### Oogstdag

De molen is gerestaureerd en op de derde zondag van de maand worden er maaldemonstraties gehouden. regelmatig vinden er leuke activiteiten voor jong en oud bij de molen plaats zoals in de zomer de oogstdag waar je van dichtbij mee kan maken hoe de rogge geogst, gedorst en gemalen wordt. Een gezellig feest

